

ULUSLARARASI BİZİM YÛNUS SEMPOZYUMU (26-28 MAYIS 2021) SONUÇ BİLDİRGESİ

Üniversiteler; uluslararası faydalarda bulunduğu gibi, yer aldıkları bölge ile bütünleşerek bölgelerine yaptıkları katkıyla da ulusal kalkınmada önem arz etmektedir. Bu çerçevede; Aksaray Valiliği, Aksaray Belediyesi, Aksaray Üniversitesi, Ortaköy Kaymakamlığı ve Ortaköy Belediyesi işbirliği ile düzenlenen Uluslararası Bizim Yûnus Sempozyumu, 26-28 Mayıs 2021 tarihlerinde Aksaray Üniversitesi'nin ev sahipliğinde -sadece protokol konuşmaları Ortaköy Yûnus Emre Kültür Merkezi'nde olacak şekilde- COVID-19 salgınından dolayı çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir.

Sempozyumun açılışındaki protokol konuşmalarının ardından, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Orhan Kemâl Tavukçu, "Senden Sana Varur Yolum: Yûnus'un Yol(culuk)ları" başlıklı çevrim içi bir sunum gerçekleştirmiştir. Sunumunda, yakın zamanda gündeme gelen "Yûnus Emre Dîvânı'nın yeni nüshası" ile ilgili haberlerden söz eden Tavukçu, yeni bulunduğu iddia edilen nüshanın zaten 50 yıldır bilinen ve 1628-1629 yıllarına ait bir nüsha olduğuna dikkat çekmiş ve Yûnus Emre Dîvânı'nın günümüzde 50 kadar nüshasının bulunduğunu ve bunların en eskisinin 1492 yılına ait olduğunu dile getirmiştir. Yûnus Emre'nin kendi el yazısıyla yazdığı bir nüshanın şu ana kadar tespit edilemediğini ifade eden Tavukçu, söz konusu durumun Yûnus Emre'nin yaşadığı çağdaki karışıklıklar, onun mütemadiyen yer değiştirmek zorunda kalması, savaşlar, Selçuklu Devleti'nin yıkılması, beyliklerin devletleşme süreçleri gibi etkenlerden kaynaklanmış olabileceğini ifade etmiştir. Tavukçu, gündeme gelen yeni nüsha ile ilgili değerlendirmesinin ardından, Yûnus'un hayatı, çevresindeki şahsiyetler, manzumeleri, manzumelerindeki üslubu ve yolculuklarını açıklamıştır. İlk oturuma dair çevrim içi gerçekleştirilen sunumun ardından Ortaköy Yûnus Emre Kültür Merkezi'ndeki açılış programı tamamlanmıştır. 27-28 Mayıs 2021 tarihlerinde çevrim içi bildiri sunumları ile sempozyumun seyri devam etmiştir. Ukrayna, Özbekistan ve Kosova'dan katılım sağlayan katılımcılar, toplamda 4 bildiri ile sempozyuma uluslararası düzeyde katkıda bulunmuşlardır. Sempozyumda; eş zamanlı 3 farklı salonda toplam 14 çevrim içi oturum gerçekleştirilmiştir. Söz konusu oturumlarda Yûnus Emre'nin dinî-tasavvufî, edebî ve tarihî yönü üzerinde toplamda 40 bildiri sunulmuştur. Bildirilerde; Yûnus Emre'nin menkıbevî-tarihî hayatı, yaşadığı dönemdeki Anadolu'nun sosyo-kültürel durumu, dinî-tasavvufî kişiliği, edebî kişiliği, şiir ve şair anlayışı, dil ve üslup özellikleri, mecmualardaki şiirleri, Dîvânı'ndaki mefhumlar, Türk halk anlatı geleneği içerisindeki yeri, takipçileri ve ona nazîre yazan şâirler, kültür aktarımındaki yeri, yabancı bir dil olarak Türkçenin öğretiminde Yûnus Emre'nin şiirleri gibi konular üzerinde durulmuştur. İlgili bildiri metinleri hakemlerin kontrolü ile özet ve tam metin kitap hâline getirilerek online veya matbu olarak okuyucuların istifadesine sunulacaktır.

Sempozyumun Yûnus Emre ile ilgili araştırmalara bir diğer önemli katkısı ise Yûnus Emre'nin yaşadığı yer ile ilgili tartışmalara yeni bir bakış açısı kazandırmasıdır. Anadolu'nun İslâmlaşmasında önemli rolleri olan ilk dönem âlim ve mutasavvıfların önemli bir bölümünün hayatları tam olarak bilinmemektedir. Anadolu'nun en önemli manevi önderlerinden birisi olarak nitelendirilebileceğimiz Yûnus Emre de bu tür mutasavvıflardan birisidir. Cumhuriyet döneminde Yûnus Emre'yi tüm yönleriyle inceleyen ilk önemli tarihçilerimizden birisi merhum Fuad Köprülü olmuştur. Köprülü, çalışmaları neticesinde kesin olmamakla birlikte, Yûnus Emre'nin yaşadığı yer olarak Eskişehir/Sivrihisar/Sarıköy'de karar kılmıştır. Yaklaşık 10 ilimiz Yûnus Emre'nin mezarının kendi sınırlarında olduğunu iddia etmesine rağmen, son dönemlere

kadar genellikle Eskişehir ve Karaman sınırları içinde olabileceği benimsenmiştir. Son olarak Yûnus Emre üzerinde geniş çalışmalar yapılarak bu iller arasına Aksaray da eklenmiştir. Yûnus Emre'nin hayatı ve yaşadığı yerler hakkında en net bilgi alabildiğimiz ve dönemine en yakın olan kaynak eser Hacı Bektaş-ı Velî Velâyetnâmesi'dir. Bu eserden yola çıkıldığında, Yûnus Emre'nin Aksaray sınırlarının Ortaköy civarında yaşadığı coğrafi, sosyolojik ve kültürel delillerle ortaya çıkmaktadır. Yûnus Emre'nin alıcı, öküzüne yükleyerek Hacıbektaş'a gitmesi coğrafi olarak oraya 200 kilometreden –Eskişehir Sivrihisar/Hacıbektaş arası- uzak olmaması gerektiğini göstermektedir; çünkü alıç tazeliğini en fazla bir hafta kadar koruyabilmektedir. 1250'li yılların sosyolojik ortamına bakıldığında, kanaat önderi âlimlerin genellikle Anadolu'nun iç ve doğu bölümlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bunların daha batıya yayılmaları kademeli olarak Babaîler İsyanı'ndan sonra olmuştur. Yûnus Emre'nin muhatap olduğu; Hacı Bektaş-ı Velî, Mevlânâ, Ahî Evrân ve Şeyh Edebâlî de İç Anadolu Bölgesinde yaşamışlardır. Yûnus Emre'nin manzumelerinde Orta Anadolu ağız özelliklerinin görülmesi ve günümüzde Yûnus Emre'nin mezarı olduğu söylenen Sarıkaraman/Ziyarettepe'ye yakın bölgelerde bulgur ve aşure kaynatılırken kullanılan büyük kepeceye, “Yonuz Çömçesi” denmesi onun Aksaray/Ortaköy Sarıkaraman'da yaşamış olabileceğini göstermektedir.

Sempozyumun gerçekleşmesinde bizlere desteklerini esirgemeyen ve katılımlarıyla bizleri onurlandıran Sayın Valimiz Hamza Aydoğdu, Sayın Belediye Başkanımız Evren Dinçer, Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Yusuf Şahin, Ortaköy Kaymakamımız Rasim Belge, Ortaköy Belediye Başkanımız Ali Rıza Özdemir, İl Kültür ve Turizm Müdürümüz Mustafa Doğan ve Ortaköy Meslek Yüksekokulu Müdürümüz Zeynel Abidin Koyuncu'ya; akademik camiamıza, misafir dinleyicilerimize ve öğrencilerimize; Somuncu Baba Tarih ve Kültür Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi yönetimi ve elemanlarına; ayrıca sempozyumda emeği geçen herkese teşekkür ediyor, sempozyumumuzun ülkemiz ve tüm bilim camiası için hayırlara vesile olmasını diliyoruz.

Saygılarımızla.

Düzenleme Kurulu Adına

Doç. Dr. Ramazan ATA